

Etusivu > 3 - Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana

3 - Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana

Mikä tuomioistuin on toimivaltainen?

Lainvastaiset teot jaetaan kolmeen ryhmään, jotka käsitellään eri tuomioistuimissa:

- Rikkomus (contravention) käsitellään poliisituomioistuimessa (yksi tuomari).
- Vähäinen rikos (délit) käsitellään vähäisiä rikoksia käsittelevässä piirituomioistuimen jaostossa (kolme tuomaria; liikenneasioissa yksi tuomari).
- Rikos (crime) käsitellään piirituomioistuimen rikosoikeudellisessa jaostossa (kolme tuomaria).

Tuomioistuin voi määrätä teon käsiteltäväksi suljetuin ovin esimerkiksi silloin, kun uhri on lapsi.

Voivatko syytteet muuttua oikeudenkäynnin aikana?

Periaatteena on, että oikeudellinen luonnehdinta on väliaikainen, eikä tuomioistuimen, jossa asia on vireillä, ole pakko hyväksyä sitä.

Syytekohtien muuttaminen edellyttää, että rikosoikeudenkäynnin perusteena oleva tosiseikka on sama.

Mitä tapahtuu, jos myönnän oikeudenkäynnin aikana syyllisyyteni kaikkiin syytekohtiin/rikosnimikkeisiin tai joihinkin niistä?

Syyllisyyttä ei voi myöntää, mutta rikoksen voi tunnustaa. Tuomioistuin voi jättää hyväksymättä tunnustuksen, jota se pitää epäilyttävänä. Tunnustusta voidaan kuitenkin pitää lieventävänä asianhaarana.

Mitkä ovat oikeuteni oikeudenkäynnin aikana?

Onko minun oltava läsnä oikeudenkäynnissä? Voidaanko se pitää ilman minua?

Vastaajan on saavuttava tuomioistuimeen ainakin ilmoittamaan esteestä, esimerkiksi esittämään lääkärintodistus. Oikeudenkäyntiä voidaan tällöin lykätä. Asian voi antaa asianajajan hoidettavaksi, jollei tuomioistuin vaadi vastaajan läsnäoloa. Rikosoikeudenkäynnissä vastaajan on oltava aina läsnä.

Jos asun toisessa jäsenvaltiossa, voinko osallistua videon välityksellä? Onko minun suostuttava tähän?

Videoneuvottelun käytöstä silloin, kun vastaaja asuu toisessa valtiossa, ei ole säädetty.

Onko minun oltava läsnä koko oikeudenkäynnin ajan?

Kyllä, sillä tuomioistuin voi haluta kuulla vastaajaa milloin hyvänsä oikeudenkäynnin aikana.

Tulkataanko minulle, jollen ymmärrä tuomioistuimessa käytettyä kieltä?

Oikeus käyttää maksutta tulkkia, jos ei ymmärrä tai puhu tuomioistuimessa käytettyä kieltä, on perusoikeus, joka taataan Euroopan ihmisoikeussopimuksessa. Asiaa koskevia asiakirjoja ei sen sijaan käännetä.

Tarvitsenko asianajajan? Myönnetäänkö minulle asianajaja? Voinko vaihtaa asianajajaa?

Vastaajalla on oikeus puolustautua henkilökohtaisesti tai itse valitsemansa oikeudenkäyntiavustajan välityksellä.

Jos hän ei pysty itse maksamaan saamastaan oikeusavusta, hänen on saatava se korvauksetta. Asianajajaa voi vaihtaa milloin tahansa.

Voinko puhua oikeudenkäynnissä? Onko minun puhuttava oikeudenkäynnissä (esimerkiksi oikeus olla vastaamatta ja oikeus olla esittämättä lausumia, joita voidaan käyttää minua itseäni vastaan)?

Vastaajalla on oikeus antaa lausumia kaikista syytekohdista. Hänellä on myös oikeus olla vastaamatta häntä vastaan esitettyihin syytöksiin.

Mitä seuraa, jos jätän oikeudenkäynnissä kertomatta totuuden?

Totuuden kertomatta jättäminen oikeudenkäynnissä voi johtaa rangaistuksen kovenemiseen.

Voinko kiistää minua vastaan esitetyt todisteet? Miten? Miksi?

Vastaajalla on oikeus kiistää häntä vastaan esitetyt todisteet kaikin keinoin, esimerkiksi todistajien tai asiantuntijoiden lausunnoilla tai esittämällä asiakirjoja tai perusteluja.

Minkälaisia todisteita voin esittää syyttömyyteni tueksi?

Tuomioistuimen on otettava huomioon kaikki todistusaineisto.

Missä olosuhteissa voin esittää tällaisia todisteita?

Todisteet voidaan esittää kahdella ehdolla: ne on sisällytetty sääntöjenmukaisesti asiakirja-aineistoon, ja asianosaiset ovat voineet keskustella niistä vapaasti julkisen menettelyn aikana.

Voinko käyttää yksityisetsivää hankkiakseni todisteita syyttömyyteni tueksi? Hyväksytäänkö tällaiset todisteet?

Yksityisetsivän käyttäminen todisteiden hankkimiseksi ei ole kiellettyä, mutta etsivän on toimittava täysin lainmukaisesti.

Voinko minä tai asianajajani esittää kysymyksiä muille todistajille? Voinko minä tai asianajajani kiistää sen, mitä he sanovat?

Todistajien kuulustelu-oikeus perustuu puolustautumisoikeuksiin, joista määrätään Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 3 kohdassa. Syytetyllä on oikeus saada hänen puolestaan esiintyvät todistajat kutsutuiksi ja kuulustelluiksi samoissa olosuhteissa kuin häntä vastaan todistamaan kutsutut todistajat.

Otetaanko rikosrekisteritietoni huomioon oikeudenkäynnissä?

Kaikki vastaajan rikosrekisteriin merkityt aiemmat tuomiot toimitetaan tuomioistuimelle oikeudenkäynnin aikana.

Otetaanko toisessa jäsenvaltiossa annetut aiemmat tuomiot huomioon?

Ne otetaan huomioon ehdollisen rangaistuksen myöntämisedellytysten, mutta ei rikoksen uusimisen osalta.

Mitkä ovat oikeudenkäynnin mahdolliset lopputulokset?

Vastaaja voidaan vapauttaa syytteistä kokonaan tai osittain. Hänet voidaan myös todeta syylliseksi. Rangaistus riippuu rikkomuksesta, johon vastaaja on todettu syylliseksi.

Rikosoikeudelliset rangaistukset:

- elinkautinen vankeus tai 5–30 vuotta vankeutta
- vähintään 251 euron sakko
- menetetyksi tuomitseminen (confiscation spéciale)
- julkisen arvo- tai virkanimen, arvoaseman, viran ja toimen menettäminen
- tiettyjen kansalais- ja poliittisten oikeuksien epääminen
- yrityksen tai tuotantolaitoksen sulkeminen

- tuomion tai sen osan julkaiseminen tai julkipano tuomitun kustannuksella
- tietyn ammattitoiminnan harjoittamisen kieltäminen.

Lievät rikosoikeudelliset rangaistukset:

- vankeus (8 päivästä 5 vuoteen)
- vähintään 251 euron sakko
- menetetyksi tuomitseminen (confiscation spéciale)
- tiettyjen kansalais- ja poliittisten oikeuksien epääminen
- yrityksen tai tuotantolaitoksen sulkeminen
- tuomion julkaiseminen tai julkipano
- tietyn ammattitoiminnan harjoittamisen kieltäminen
- tiettyjen ajoneuvojen kuljettamiskielto
- jos vankeusrangaistuksen kesto on korkeintaan 6 kuukautta, tuomioistuin voi määrätä sen sijaan 40–240 tuntia yhdyskuntapalvelua.

Poliisin määräämät rangaistukset:

- 25–250 euron sakko, ellei laissa toisin säädetä
- menetetyksi tuomitseminen (confiscation spéciale)
- tiettyjen ajoneuvojen kuljettamiskielto.

Miten vapausrangaistus pannaan täytäntöön?

Luxemburgissa vapausrangaistuksen täytäntöönpanotavasta ei päättä tuomioistuin vaan valtiosyyttäjä.

Mahdollisuuksia on useita:

Jaksoittainen täytäntöönpano

Vanki, jota ei pidetä vaarallisena, voi suorittaa rangaistuksen sovittuina jaksoina.

Yövankeus

Vanki voi harjoittaa ammattiaan tai opiskella vankilan ulkopuolella.

Ehdonalainen vapauttaminen

Vanki voidaan vapauttaa hänen kärsittyään puolet rangaistuksesta.

Vankiloma

Vankiloma tarkoittaa, että vangilla on lupa poistua rangaistuslaitoksesta joko osaksi päivää tai vuorokaudeksi kerrallaan. Nämä ajanjaksot sisältyvät rangaistusaikaan.

Rangaistustuomion täytäntöönpanon keskeyttäminen

Tuomion täytäntöönpano voidaan keskeyttää ehdonalaista tai lopullista vapauttamista varten, jos tuomitun katsotaan aiempien lomien aikana käyttäytyneen moitteettomasti.

Elektroninen ranneke

Elektronisen rannekkeen käytöstä ei ole vielä säädetty.

Mikä on rikoksen uhrin rooli oikeudenkäynnissä?

Uhria voidaan kuulla todistajana. Hän voi myös esiintyä asianomistajana eli vaatia vahingonkorvauksia. Uhri voi ottaa kantaa rikokseen, josta vastaajaa syytetään, ja sen seurauksiin. Hän voi hakea muutosta tuomioihin, mutta vain vahingonkorvausvaatimustensa osalta.

Linkkejä

[Tuomioistuinjärjestelmä](#)

[Rikoslaki](#)

[Rikosprosessilaki](#)

■ Päivitetty viimeksi: 10/09/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.